



רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

6 בדצמבר 2010

549

כ"ט בכסלו התשע"א

עמוד

304 הצעת חוק בתי דין דתיים (יחידות סיוע), התשע"א-2010

הצעת חוק בתי דין דתיים (יחידות סיוע), התשע"א-2010

הגדרות

1. בחוק זה –

- "בית דין דתי" – בית דין רבני, בית דין שרעי, בית דין דתי דרוזי ובית דין של עדה נוצרית, כמשמעותם על פי דין;
- "חוק בית המשפט לענייני משפחה" – חוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995¹;
- "ענייני משפחה" – כהגדרתם בחוק בית המשפט לענייני משפחה;
- "ראש בית הדין הדתי" – כל אחד מאלה, לפי העניין:
- (1) לעניין בתי הדין הרבניים – נשיא בית הדין הרבני הגדול;
 - (2) לעניין בתי הדין השרעיים – נשיא בית הדין השרעי לערעורים;
 - (3) לעניין בתי הדין הדתיים הדרוזיים – ראש בית הדין הדתי הדרוזי לערעורים;
 - (4) לעניין בתי הדין של עדה נוצרית – ראש ערכאת הערעור בישראל של אותה עדה נוצרית.

2. יחידות סיוע בבתי הדין הדתיים

(א) שר המשפטים ושר הרווחה והשירותים החברתיים (בסעיף קטן זה – השרים) יקימו, בצו, יחידות סיוע ליד בתי הדין הדתיים (בחוק זה – יחידות הסיוע), אשר ייתנו לבעלי הדין, בעצמן או באמצעות אחרים, לפי הוראות סעיף זה, שירותי אבחון, ייעוץ, טיפול וגישור, בענייני משפחה המצויים בסמכותו של בית הדין הדתי לפי כל דין, לרבות העמדת מומחים לרשות בית הדין; השרים יקבעו את דרכי הפעלתן של יחידות הסיוע וכללים לסדרי עבודתן, בהסכמת ראש בית הדין הדתי.

ד ב ר י ה ס ב ר

הדין הפונים אליהם, באמצעות יחידות הסיוע, באותה דרך שבה מסייעות כיום יחידות הסיוע לבתי המשפט לענייני משפחה ולבעלי הדין הבאים בשעריהם.

הצעת החוק המתפרסמת בזה באה להקים יחידות סיוע בבתי הדין הדתיים, בדומה לקיים בבתי המשפט לענייני משפחה.

סעיף 2 לסעיף קטן (א)

מוצע להסמיך את השרים להקים ליד בתי הדין הדתיים יחידות סיוע, בדומה לאלה הפועלות בבתי המשפט לענייני משפחה, לפי סעיף 5 לחוק בית המשפט לענייני משפחה.

על פי המוצע ייתנו יחידות הסיוע לבעלי הדין שירותי אבחון, ייעוץ, טיפול, וגישור, בענייני משפחה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, המצויים בסמכותו של בית דין דתי לפי הדין החל בעניינו, וכן ייתנו חוות דעת לבית הדין בעניינים כאמור. לעניין זה יודגש כי שירותי האבחון, הייעוץ, הטיפול, והגישור, מכוונים לצדדים לדיון, ואילו חוות הדעת הנזכרות בחוק מכוונות לבית הדין.

כללי
 בחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995 (להלן – חוק בית המשפט לענייני משפחה), נקבע, בסעיף 5, כי שר המשפטים ושר הרווחה והשירותים החברתיים (להלן – השרים) יקימו יחידות סיוע בבתי המשפט לענייני משפחה. בהתאם לחוק האמור פועלות כיום בכל בתי המשפט לענייני משפחה בישראל יחידות סיוע של משרד הרווחה והשירותים החברתיים, המורכבות מעובדים סוציאליים, מפסיכולוגים ומבעלי מקצוע אחרים, ותפקידם לתת שירותי אבחון, ייעוץ וטיפול בענייני משפחה, לרבות בעניין העמדת מומחים לרשות בית המשפט.

יחידות הסיוע מהוות כיום חלק בלתי נפרד ממערכת בתי המשפט לענייני משפחה ותורמתן בהבאת הצדדים לפתרון הסכסוך ביניהם בדרכי שלום ובסיוע לשופטים רבה.

בבתי הדין הדתיים השונים המוכרים על פי דין בישראל (בתי הדין הרבניים, בתי הדין השרעיים, בתי הדין הדתיים הדרוזיים ובתי הדין של העדות הנוצריות) מתנהלים הליכים העוסקים בחלקם באותם נושאים הנדונים בבתי המשפט לענייני משפחה, כגון: ענייני משמורת ילדים, אפוסטרופסות, מזונות ויחסי ממון בין בני זוג. לפיכך, יש הצדקה לסייע גם לבתי הדין הדתיים ולבעלי

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 393.

- (ב) (1) כישוריהם המקצועיים של עובדי יחידות הסיוע ודרכי הפיקוח עליהם יהיו כשל אלה החלים על עובדי יחידות הסיוע בבתי המשפט לענייני משפחה, לפי סעיף 5(ב) לחוק בית המשפט לענייני משפחה.
- (2) עובדי יחידות הסיוע יהיו עובדי משרד הרווחה והשירותים החברתיים, והם יהיו כפופים בכל הנוגע לנוהלי עבודתם בבית הדין הדתי, להנחיות מנהל בית הדין שבו פועלת יחידת הסיוע, ובכל הנוגע לתפקודם המקצועי – לממונה הארצי על יחידות הסיוע בבתי המשפט לענייני משפחה.
- (3) עובד יחידת הסיוע לא יפעל בעבודתו בניגוד לעקרונות הדין הדתי של בית הדין הדתי אשר לידו מצויה יחידת הסיוע.
- (4) לא יועסק אדם כעובד יחידת סיוע אלא אם כן התחייב כי יפעל בעבודתו בהתאם להנחיות הנוגעות לנוהלי העבודה, האמורות בפסקה (2), וכי לא יפעל בניגוד לעקרונות הדין הדתי של בית הדין הדתי, כאמור בפסקה (3).
- (ג) בית דין דתי הדין בעניין מענייני משפחה המצויים בסמכותו לפי כל דין, רשאי להפנות בעל דין ליחידת הסיוע, הכל כפי שיפרט בהחלטתו; כמו כן רשאי בית דין דתי להורות ליחידת הסיוע לחקור ולהגיש חוות דעת בכתב, בעניין כאמור שנדון לפניו,

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראות הסעיף הקטן המוצע משקפות, מחד גיסא, את עצמאותן המקצועית של היחידות, ומאידך גיסא את היותן יחידות הפועלות ליד בתי הדין הדתיים. הוראות דומות קיימות היום בתקנה 2 לצו הקמת יחידות הסיוע, בנוגע ליחידות הסיוע הפועלות בבתי המשפט לענייני משפחה.

עוד מוצע לקבוע כי עובד יחידת הסיוע לא יפעל בעבודתו בניגוד לעקרונות הדין הדתי של בית הדין אשר לידו מצויה יחידת הסיוע. לצד קביעה זו נדרש מכל עובד ביחידת הסיוע להתחייב כי יפעל במסגרת עבודתו בהתאם להנחיות הנוגעות לנוהלי העבודה שקבע מנהל בית הדין כאמור לעיל, ושלא יפעל בניגוד לעקרונות הדין הדתי הרלוונטי.

לסעיף קטן (ג)

סעיף קטן (ג) המוצע קובע את סמכותו של בית דין דתי להפנות בעלי דין ליחידת הסיוע ולהורות ליחידת הסיוע לחקור ולהגיש חוות דעת. הוראות הסעיף הקטן המוצע דומות להוראות סעיף 5(ג) לחוק בית המשפט לענייני משפחה (ר' גם דברי הסבר לתיקון המוצע לסעיף 5(ג) האמור, בסעיף 1(5) להצעת החוק).

בסעיף הקטן המוצע, מוצע בין השאר להבהיר את גבולות הסמכות של עובדי יחידות הסיוע אל מול סמכויותיהם של פקידי הסעד הפועלים על פי דין, ובין השאר פקידי הסעד לסדרי דין הנותנים לבית המשפט תסקירים לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955. פקידי הסעד כאמור נותנים לא אחת תסקירים באותם עניינים שבהם ניתנות חוות הדעת של יחידות הסיוע (למשל – קביעת הסדרי משמורת והסדרי ראייה בנוגע לילדים). מוצע לקבוע כי עובדי יחידות הסיוע יגישו לבית הדין הדתי חוות דעת בנוגע לבעלי הדין רק אם הדבר נדרש לצרכים מידיים ואין

סעיף קטן (א) המוצע קובע כי יחידת הסיוע תיתן גם שירותי גישור, וזאת לצד שירותי האבחון, הייעוץ, והטיפול. שירותי הגישור ניתנים בפועל כבר היום במסגרת יחידות הסיוע שבבתי המשפט לענייני משפחה, ומוצע לעגן במפורש סמכות זו.

בשל עבודתה של יחידת הסיוע ליד ערכאה דתית, מוצע לקבוע כי דרכי הפעלתן של יחידות הסיוע וסדרי עבודתן ייקבעו בידי השרים בהסכמת ראש בית הדין הדתי הנוגע בדבר, לפי העניין, כהגדרתו בסעיף 1 המוצע.

לסעיף קטן (ב)

מוצע להחיל, לעניין כישוריהם המקצועיים של עובדי יחידות הסיוע שליד בתי הדין הדתיים ולעניין דרכי הפיקוח עליהם, את אותן ההוראות החלות לגבי עובדי יחידות הסיוע בבתי המשפט לענייני משפחה, לפי סעיף 5(ב) לחוק בית המשפט לענייני משפחה. הוראות אלה קבועות היום בצו בית המשפט לענייני משפחה (הקמת יחידות סיוע, דרכי פעולתן, וסדרי עבודתן), התשנ"ו-1996 (להלן – צו הקמת יחידות הסיוע).

מסיבות מקצועיות ותקציביות מוצע לקבוע כי עובדי יחידות הסיוע יהיו עובדי משרד הרווחה והשירותים החברתיים, וכי בכל הנוגע לתפקודם המקצועי יהיו כל עובדי יחידות הסיוע (הן של בתי הדין הדתיים והן של בתי המשפט לענייני משפחה) כפופים ליחידת מטה אחת – הממונה הארצי על יחידות הסיוע שבבתי המשפט לענייני משפחה, כמשמעותו בתקנה 2 לצו בית המשפט לענייני משפחה (יחידת הסיוע – כישורים מקצועיים ופיקוח מקצועי), התשנ"ו-1996. עוד מוצע לקבוע כי עובדי יחידות הסיוע יהיו כפופים בכל הנוגע לנוהלי עבודתם בבית הדין הדתי, להנחיות מנהל בית הדין שבו פועלת יחידת הסיוע.

ככל שהדבר נדרש לצורך מידי, ובלבד שאין אפשרות סבירה לקבל תסקיר בעניין זה מאת פקיד סעד; סירב בעל דין להופיע לפני יחידת הסיוע, יודיע על כך בכתב לבית הדין הדתי, בתוך 15 ימים מיום ההפניה; בסעיף קטן זה, "פקיד סעד" – מי שמונה לכך על פי דין.

(ד) בית דין דתי רשאי, מטעמים שיירשמו, להפנות ליחידת הסיוע גם בן משפחתו של בעל דין, כתובענה שהוגשה לבית הדין בענייני משפחה המצויים בסמכותו לפי כל דין, ובלבד שאותו בן משפחה הסכים לכך; לעניין זה, "בן משפחתו" – כהגדרתו בסעיף 2(2) לחוק בית המשפט לענייני משפחה.

(א) דברים שנאמרו ומידע שנמסר ליחידת הסיוע יראו אותם כדברים שנאמרו לפני בית דין דתי הדין בדלתיים סגורות; הדיון ביחידת הסיוע או הפסקתו לא ישפיעו על הדיון בבית הדין הדתי.

(ב) אין אדם חייב למסור ובית דין, בית משפט, או כל רשות או אדם המוסמכים על פי דין לגבות ראיות, לא יקבלו, דברים שנאמרו ומידע שנמסר ליחידת הסיוע, אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:

(1) הדברים או המידע נאמרו או נמסרו ליחידת הסיוע לצורך מתן חוות דעת, לבקשת בית הדין הדתי, ובית הדין הודיע לבעלי הדין, מראש, כי לא יחול חיסיון על הדברים או המידע כאמור;

(2) כל בעלי הדין ומי שהופנה ליחידת הסיוע לפי סעיף 2(ד) ויתרו בכתב על החיסיון.

ד ב ר י ה ס ב ר

זהה קיים היום בצו הקמת יחידות הסיוע, לגבי יחידות הסיוע בבית המשפט לענייני משפחה ומוצע להסדירו בחקיקה ראשית (ר' גם דברי הסבר לסעיף 5(2) המוצע).

סעיף קטן (א) המוצע, קובע כי יראו את הדברים שנאמרו ביחידת הסיוע או מידע שנמסר ליחידת הסיוע על ידי המשתתפים, כדברים שנאמרו לפני בית דין הדין בדלתיים סגורות. ממשעות הדברים היא כי תחול הוראת סעיף 1א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956, המפנה לסעיף 70 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, ולפיו חל איסור פרסום על דיון שהתנהל בבית משפט בדלתיים סגורות. כמו כן מוצע לקבוע כי לדיון ביחידת הסיוע או להפסקתו לא תהיה השפעה על הדיון בבית המשפט. קביעה זו נועדה לשמור על "המרחב המוגן" ביחידת הסיוע כמפורט לעיל, ולנטרל חששות של בעלי הדין כי ההשתתפות הפעילה בניסיון להגיע להסכמות ביחידת הסיוע, תיוק להם בהמשך ההליך השיפוטי.

בהמשך לכך, קובע סעיף קטן (ב) המוצע, כי דברים שנאמרו ומידע שנמסר ליחידת הסיוע, לא יובאו לפני בית דין, לפני בית משפט, או לפני כל רשות או אדם המוסמכים על פי דין לגבות ראיות. הוראה דומה קיימת היום בסעיף 52 לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971 (להלן – פקודת הראיות). בנוגע לחסיונות המקצועיים והאחרים המנויים באותה פקודה. עם זאת, יודגש, כי בהתאם לאמור בסעיף קטן (ה) המוצע דברים שהיה ניתן להציגם לפני הערכאות האמורות בלא קשר להליך ביחידת הסיוע, לא יהיו חסויים רק בשל כך שהובאו לפני יחידת הסיוע.

אפשרות סבירה לקבל תסקיר בעניין מאת פקיד סעד. כך למשל כאשר נדרשת חוות דעת לצורך קביעת הסדרים זמניים, בלי שנדרשת לשם כך חקירה או בדיקה מעמיקה. במקרים שבהם נדרשת בדיקה מעמיקה יתבקשו תסקירים מאת פקידי הסעד.

לסעיף קטן (ד)

בדומה לקבוע בסעיף 5(ה) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, מוצע לקבוע כי בתי הדין הדתיים ויכולו להפנות ליחידת הסיוע גם בן משפחה של בעל דין כתובענה שהוגשה לבית הדין בענייני משפחה שבסמכותו של בית הדין, זאת, בתנאי שבן המשפחה הסכים לכך ומטעמים שיירשמו. לעניין זה יודגש כי מטרת ההפניה של בן המשפחה ליחידת הסיוע, היא לסייע ביישוב הסכסוך שבין בעלי הדין.

סעיף 3 יחידות הסיוע הפועלות בבית המשפט לענייני משפחה נותנות לצדדים שירותי אבחון, ייעוץ וטיפול אשר לשם הצלחתם יש הכרח בשמירת "מרחב מוגן" אשר יאפשר לצדדים לומר את אשר על לבם בלי לחשוש שהדברים יובאו בהמשך וישמשו נגדם בהליך שיתנהל לפני בית המשפט.

הסעיף המוצע קובע את כללי החיסיון ביחידות הסיוע בבתי הדין ומבחין בין מצבים שבהם מפנה בית הדין את הצדדים ליחידת הסיוע לשם קבלת שירותי ייעוץ, אבחון, טיפול או גישור, ובין מצבים שבהם מבקש בית הדין מיחידת הסיוע חוות דעת על הצדדים. חיסיון דומה אך לא

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב)2, פעל עובד יחידת הסיוע ליישוב סכסוך בדרך של גישור, לא יובאו דברים שנאמרו על ידי אותו עובד, לפני בית דין, לפני בית משפט או לפני כל רשות או אדם המוסמכים על פי דין לגבות ראיות, אלא בהסכמתו, וזאת נוסף על הוויתור על חיסיון מאת בעלי הדין ומי שהופנה ליחידת הסיוע, הנדרש לפי סעיף קטן (ב)2.

(ד) הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג) לא יחולו על דברים שנאמרו ומידע שנמסר ליחידת הסיוע, שמהם עולה חשש כי נעברה או עומדת להיעבר עבירה בקטין או בחסר ישע בנסיבות שבהן חלה חובת דיווח לפי סעיף 1368ד(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977², או שמהם עולה חשש כי התקיימו העילות למתן צו הגנה לפי סעיף 13(1) או (2) לחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991³.

(ה) דברים שהיה אפשר להציגם לפני בית דין, לפני בית משפט, או לפני כל רשות או אדם המוסמכים על פי דין לגבות ראיות, בלא קשר להליך ביחידת הסיוע, לא יהיו חסויים רק בשל כך שהובאו לפני יחידת הסיוע.

4. שר המשפטים ממונה על ביצועו של חוק זה והוא ראשי להתקין תקנות לביצועו וכן תקנות לעניין אגרות; תקנות לעניין אגרות טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

תיקון חוק בית המשפט לענייני משפחה

5. בחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995 – (1) בסעיף 5 –

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע להחיל את החריג גם במקרים שבהם עולה חשש כי התקיימו העילות למתן צו הגנה לפי סעיף 13(1) או (2) לחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991 (להלן – חוק למניעת אלימות במשפחה). מדובר במצבים שבהם נהג אדם באלימות כבן משפחתו, ביצע בו עבירת מין, כלא אותו שלא כדין, או שהתנהגותו של האדם נותנת בסיס סביר להניח כי הוא מהווה סכנה גופנית ממשית לבן משפחתו או שהוא עלול לבצע בו עבירת מין.

במצב דברים כאמור, קיימת הצדקה כי זכות החיסיון תיסוג מפני הזכות להגנה על שלומו ובריאותו של הקטין, חסר הישע או בן המשפחה שבו מדובר.

4 סעיף 4 בדיומה לקבוע בסעיף 26 לחוק בית המשפט לענייני משפחה מוצע לקבוע כי שר המשפטים יהיה ממונה על ביצוע החוק המוצע ויהיה ראשי להתקין תקנות לשם ביצועו, ובכלל זה תקנות לעניין אגרות, וכי תקנות לעניין אגרות יותקנו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

5 סעיף 5 עם הגדרת תפקידיהם וסמכויותיהם של יחידות הסיוע בבתי הדין הדתיים, מוצע לערוך את ההתאמות הנדרשות גם בחוק בית המשפט לענייני משפחה, בנוגע לסמכויות יחידות הסיוע בבתי משפט אלה, זאת בעקבות הניסיון שהצטבר במהלך שנות הפעלתו, כמפורט להלן:

לחיסיון המוצע בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע שני חריגים: החריג הראשון הוא כאשר הדברים נאמרו או נמסרו ליחידת הסיוע לצורך מתן חוות דעת על הצדדים או על עניין מסוים, ובית הדין הדתי הוא שביקש את חוות הדעת. במצב דברים זה, מטרת ההפניה מטיבה דורשת, בדרך כלל, העברת מידע על הצדדים לבית הדין, בשונה מהפניה לצורך אבחון, ייעוץ, טיפול או גישור שנועדה לסייע לצדדים עצמם ליישב את הסכסוך בהסכמה. עם זאת, חשוב שבית הדין יידע מראש את בעלי הדין כי החיסיון לא יחול במקרה כזה על דבריהם. חריג שני הוא כאשר כל בעלי הדין ומי שהופנה ליחידת הסיוע ויתרו מרצונם, בכתב, על החיסיון; ואולם גם אם בעלי הדין ויתרו בכתב על החיסיון, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ג) כי לדברי של עובד יחידת הסיוע שפעל בהליך ליישוב הסכסוך בדרך של גישור, תינתן הגנה מיוחדת והם לא יובאו לפני בית משפט, בית דין או ערכאה אחרת, כאמור, אלא בהסכמתו של אותו עובד, זאת מתוך הרצון לצמצם את הפגיעה האפשרית בעבודתו המקצועית כמגשר.

סעיף קטן (ד) המוצע קובע כי החיסיון לא יחול אם מהדברים שנמסרו ביחידת הסיוע עולה חשש כי נעברה או עומדת להיעבר בקטין או בחסר ישע עבירה בנסיבות שבהן קיימת חובת הדיווח לפי סעיף 1368ד(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. המדובר בעבירות שנעברו בקטין או בחסר ישע בידי האחראי עליו, ובהן עבירות מין, תקיפה והתעללות וכן עבירות המפורטות באותו סעיף, שנעברו בקטין בידי בן משפחתו שטרם מלאו לו 18 שנים.

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³ ס"ח התשנ"א, עמ' 138.

(א) בסעיף קטן (א), במקום "אשר תתן בעצמה או באמצעות אחרים, שירותי אבחון, יעוץ וטיפול" יבוא "אשר תיתן לבעלי הדין, בעצמה או באמצעות אחרים, לפי הוראות סעיף זה, שירותי אבחון, ייעוץ, טיפול וגישה";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום הקטע החל במילים "וכן רשאי הוא" עד המילה "בכתב" יבוא "כן רשאי בית המשפט להורות ליחידת הסיוע לחקור ולהגיש חוות דעת בכתב, בעניין הנדון לפניו, ככל שהדבר נדרש לצורך מידי, ובלבד שאין אפשרות סבירה לקבל תסקיר בעניין זה מאת פקיד סעד" ובסופו יבוא "בסעיף קטן זה, "פקיד סעד" – מי שמונה לכך על פי דין";

(2) אחרי סעיף 5 יבוא:

"חיסיון מידע שנמסר 5א. (א) דברים שנאמרו ומידע שנמסר ליחידת הסיוע יראו אותם כדברים שנאמרו לפני בית משפט הן בדלתיים סגורות; הדיון ביחידת הסיוע או הפסקתו לא ישפיעו על הדיון בבית המשפט.

(ב) אין אדם חייב למסור ובית משפט, בית דין, או כל רשות או אדם המוסמכים על פי דין לגבות ראיות, לא יקבלו, דברים שנאמרו ומידע שנמסר ליחידת הסיוע, אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:

(1) הדברים או המידע נאמרו או נמסרו לצורך מתן חוות דעת, לבקשת בית המשפט, ובית המשפט הודיע לבעלי הדין, מראש, כי לא יחול חיסיון על הדברים או המידע כאמור;

(2) כל בעלי הדין ומי שהופנה ליחידת הסיוע לפי סעיף 5(ה) ויתרו בכתב על החיסיון.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב)2, פעל עובד יחידת הסיוע ליישוב סכסוך בדרך של גישור, לא יובאו דברים שנאמרו על ידי אותו עובד, לפני בית משפט, לפני בית דין או לפני כל רשות או אדם המוסמכים על פי דין לגבות ראיות, אלא בהסכמתו, וזאת נוסף על הוויתור על חיסיון מאת בעלי הדין ומי שהופנה ליחידת הסיוע, הנדרש לפי סעיף קטן (ב)2).

ד ב ר י ה ס ב ר

1. מוצע להוסיף את שירותי הגישור לצד שירותי האבחון, הייעוץ והטיפול ביחידות הסיוע. כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 2(א) המוצע, שירותים אלה ניתנים כבר היום במסגרת יחידות הסיוע, ומוצע לעגן את הסמכות בחוק, במפורש.
 2. מוצע להבהיר כי שירותי האבחון, הייעוץ, הטיפול והגישור מכוונים לבעלי הדין, זאת בלי לגרוע מסמכות בית המשפט להפנות גם בן משפחה של אחד מהצדדים, כאמור בסעיף 5(ה) לחוק בית המשפט לענייני משפחה.
 3. מוצע להבהיר גם בחוק בית המשפט לענייני משפחה את גבולות הסמכות של עובדי יחידות הסיוע אל מול
- סמכויותיהם של פקידי הסעד, גבולות הקבועים היום בסעיף 3(א1) לצו הקמת יחידות הסיוע.
4. מוצע להוסיף סעיף לעניין החיסיון ביחידות הסיוע – כיום החיסיון ביחידות הסיוע שליד בית המשפט לענייני משפחה מוסדר בתקנה 258טו לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1981, ובתקנה 3א לצו הקמת יחידות הסיוע. הוראות החיסיון ראוי כי ייקבעו בחקיקה ראשית. לפיכך מוצע לקבוע חיסיון ייחודי ואחיד, בדומה לחיסיון המוצע לגבי בתי הדין הדתיים, שיתייחס לכל עובדי יחידות הסיוע בבתי המשפט לענייני משפחה ושיגבר גם על ההוראות הנוגעות לחיסיונות בעלי המקצוע השונים בפקודת הראיות.

(ד) הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג) לא יחולו על דברים שנאמרו ומידע שנמסר ליחידת הסיוע, שמהם עולה חשש כי נעברה או עומדת להיעבר עבירה בקטין או בחסר ישע בנסיבות שבהן חלה חובת דיווח לפי סעיף 368ד(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, או שמהם עולה חשש כי התקיימו העילות למתן צו הגנה לפי סעיף 3(1) או (2) לחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991.

(ה) דברים שהיה ניתן להציגם לפני בית משפט, לפני בית דין או לפני כל רשות או אדם המוסמכים על פי דין לגבות ראיות, בלא קשר להליך ביחידת הסיוע, לא יהיו חסויים רק בשל כך שהובאו לפני יחידת הסיוע.

6. בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1981, בסעיף 3א(א), במקום "לבית המשפט לענייני משפחה בלבד" יבוא "לבית המשפט לענייני משפחה ולבית דין דתי שהוקמה בו יחידת סיוע לפי חוק בתי דין דתיים (יחידות סיוע), התשע"א-2010, בלבד".

7. (א) תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה – יום התחילה).

תחילה ותחולה
בהדרגה

(ב) הקמת יחידות הסיוע לפי חוק זה תיעשה בהדרגה, בצווים שיקבעו שר המשפטים ושר הרווחה והשירותים החברתיים, ובלבד שהקמת יחידות הסיוע שליד בתי הדין הרבניים, בתי הדין השרעיים ובתי הדין הדתיים הדרוזיים תושלם לא יאוחר מתום שלוש שנים מיום התחילה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1950 (להלן – חוק הנוער), ולא להמשיך בהליך לפי החוק למניעת אלימות במשפחה. לפי תיקון מס' 9 האמור, יש חובה לקבל תסקיר מפקיד סעד לחוק הנוער בכל מקרה שבו לא הצליחו הצדדים להגיע לידי הסכמה ביחידת הסיוע. פקיד סעד ימליץ במקרה כזה לבית הדין אם להמשיך בהליך לפי החוק למניעת אלימות או לסגור את התיק בבית הדין ולקיים את הדין בבית המשפט לנוער.

7 סעיף בדומה להוראה שנקבעה בסעיף 27 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, בעת חקיקתו, מוצע לקבוע כי הקמתן של יחידות הסיוע תיעשה בהדרגה בצווים שיקבעו השרים, ובלבד שהקמת היחידות האמורות בכל בתי הדין הרבניים, המוסלמיים והדרוזיים תושלם בתוך שלוש שנים. בשל מגוון בתי הדין של העדות הנוצריות, וייחודו של כל אחד מהם, מוצע שלא לקבוע בשלב זה לוח זמנים להקמת יחידות הסיוע לידם, אלא לבחון ולתאם עם כל אחד מבתי הדין האמורים את אופן הקמתן והפעלתן של היחידות.

6 סעיף בחוק למניעת אלימות במשפחה (תיקון מס' 9), התשס"ז-2007 (ס"ח התשס"ז, עמ' 293), תוקן סעיף 3א לחוק למניעת אלימות במשפחה ונקבע בו כי בקשה לצו הגנה מפני קטין תוגש לבית המשפט לענייני משפחה בלבד, ולא לכל בית משפט שלום ובית דין דתי שאליו ניתן להגיש בקשות אחרות לפי החוק האמור.

הגבלת הערכאות שאליהן ניתן להגיש בקשות למתן צו הגנה נגד קטין, אשר מטבען הן רגישות מאוד, נועדה לאפשר ליחידת הסיוע לנסות ולהביא את הצדדים – בדרך כלל את הורי הקטין או את בני משפחתו הקרובים – לפתרון הסכסוך ביניהם בהסכמה.

בעת שהתיקון נערך לא היו קיימות יחידות סיוע על פי חוק אלא בבתי המשפט לענייני משפחה. לאור החוק המוצע, מוצע להסמיך גם את בתי הדין הדתיים שבהם כבר תוקם בפועל יחידת סיוע על פי דין, לדון גם בבקשות לצווי הגנה נגד קטינים. יצוין כי בחלק מהמקרים שבהם מוגשת בקשה לצו הגנה נגד קטין מתברר כי המדובר בקטין נוקק שלגביו יש צורך לפתוח בהליכים בבית המשפט לנוער

